

FEMINISM

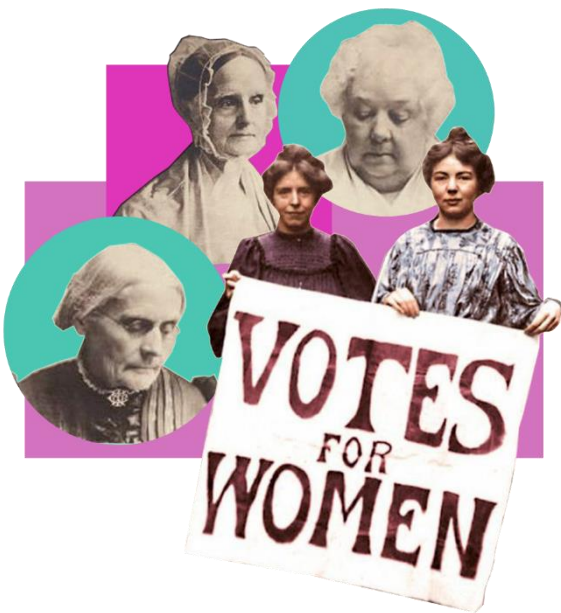
เส้นทางของนักสู้ดอกไม้เหล็ก

ณิรนาท ลำน้อย 611810066 เขียน

“ | could work as much and eat as much as a man - when I could get it - and bear the lash as well! And ain't I a woman?” สุนทรพจน์อันเลื่องชื่อของอดิตทาสชาวแอฟริกัน-อเมริกัน นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีและสนับสนุนการเลิกทาส โซจเนอร์ ทูธ ระหว่างการประชุมเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรี หรือ Women's Right Convention ในปี ค.ศ. 1951 ที่รัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐฯ ท่ามกลางการครอบงำของสังคมชายเป็นใหญ่ ทำให้ผู้คนเริ่มให้ความสนใจสถานะที่ผู้หญิงถูกกีดกันทางเพศ ไม่มีสิทธิออกเสียง หรือแม้แต่สิทธิในร่างกายของตนเองอย่างสมบูรณ์ จะเห็นได้ว่าการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมของสตรีเริ่มต้นขึ้นมาอย่างยาวนาน และยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง

จุดเริ่มต้นของ Feminism หรือแนวคิดสตรีนิยม

คำว่า 'Feminism' ถูกบันทึกไว้ว่า มีการเริ่มต้นใช้ใน ค.ศ. 1837 โดยชาร์ลส์ ฟูริเออร์ นักสังคมนิยมชาวฝรั่งเศส โดยเขาใช้คำว่า féminisme (ภาษาฝรั่งเศส) เพื่ออธิบายถึงเสรีภาพที่สตรีควรได้รับในสังคมยูโทเปีย ดังนั้น Feminist (เฟมินิสต์) จึงหมายถึง ผู้ที่สนับสนุนสิทธิและความเสมอภาคของสตรี จากนั้น เมื่อปี ค.ศ. 1848 การชุมนุมเกี่ยวกับสิทธิสตรีครั้งแรกถูกจัดขึ้นที่นิวยอร์ก นำโดย อลิซาเบธ เคต สแตนตันส์ และลูเครเตีย ม็อตต์

พวกเขาได้รวบรวมคนสามร้อยคน จัดการประชุมเพื่อเรียกร้องเรื่องสิทธิพลเมือง สังคม การเมือง และศาสนาของสตรี นี่จึงเป็นการเคลื่อนไหวแรกของกลุ่มสตรีนิยม

“จงกุมความจริงนี้ไว้ เพื่อให้เราสู้ขัดแย้งแก่ใจว่า ทั้งชายและหญิงถูกสร้างขึ้นมาให้เท่าเทียมกัน”

อลิซาเบธ เคต สแตนตันส์, 1848

ซูเชิน บี. แอนโทนี, ลูเครเตีย ม็อตต์, อลิซาเบธ เคต สแตนตันส์

และการเรียกร้องสิทธิการเลือกตั้งของผู้หญิง

อลิซาเบธ แคตต์ สแตนตันส์ และลูเครเตีย ม็อตต์ ยังคงยืนหยัดเพื่อผู้หญิง และเสริมทัพด้วยอีกหนึ่งนักสตรีนิยมอย่าง ซูเซ็น บี. แอนโทนี โดยการก่อตั้ง National Woman Suffrage Association (NWSA) หรือสมาคมสตรีอธิษฐานแห่งชาติในวันที่ 15 พฤษภาคม 1869 ซึ่งเป็นสมาคมที่ส่งเสริมให้สตรีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

คลื่นสี่ลูกของแนวคิดสตรีนิยม

ราวปี 2012 กลุ่มนักสตรีนิยมในโลกออนไลน์ได้แบ่งแนวคิดสตรีนิยมออกเป็น 4 ช่วงหรือคลื่น 4 ลูก อันมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งสร้างความตระหนักเรื่องการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) และการวิจารณ์รูปร่างหน้าตา (Body Shaming) โดยโซเชี่ยลมีเดียจะเป็นสื่อกลางสำคัญในการแสดงปัญหาที่น่าวิตกเหล่านี้ อีกทั้งยังช่วยเจาะจงให้เห็นถึงการต่อสู้อันหนักหนาสาหัสของนักสตรีนิยมในแต่ละยุคสมัย

การมีรากฐานที่แข็งแกร่งในเรื่องการสนับสนุนสิทธิสตรีโดยเหล่านักสตรีนิยมยุค 1840s ถือว่าเป็นเชื้อเพลิงที่ดีในการจุดประกายและต่อยอดแนวคิดนี้ให้แผ่ขยายอย่างกว้างไกล

1890s – 1940s คลื่นลูกที่ 1: การเรียกร้องเพื่อความเท่าเทียมของชายหญิง โดยเฉพาะสิทธิในการเลือกตั้ง ช่วงต้นศตวรรษที่ 20 (ค.ศ. 1900 – 2000) คำว่า Feminist ถูกใช้ร่วมกับกลุ่ม Suffragette (ซัฟฟราเจ็ตต์) หรือกลุ่มสตรีที่ปลุกระดมให้คนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อกลุ่ม Suffragette ประสบความสำเร็จ ต่อมาในปี 1893 นิวซีแลนด์เป็นประเทศแรกที่ให้สิทธิผู้หญิงในการเลือกตั้ง ตามมาด้วยประเทศออสเตรเลียในปี 1902 ประเทศฟินแลนด์ปี 1906 สหรัฐฯ ปี 1912 ส่วนประเทศอังกฤษได้ให้สิทธิผู้หญิงที่อายุมากกว่า 30 ปี สามารถเลือกตั้งได้ในปี 1918 แม้จะใช้เวลายาวนาน แต่นี่คือก้าวแรกที่สำคัญ อันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ

หญิงชาวฟินแลนด์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งครั้งแรกในปี 1906

1960s – 1980s คลื่นลูกที่ 2: ช่วงสำคัญในการผลักดันให้ผู้หญิงมีสิทธิในร่างกายของตนเอง โดยเฉพาะด้านการเจริญพันธุ์ วันที่ 9 พฤษภาคม 1960 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอนุมัติให้ผลิตและค้าขายยาคุมกำเนิด ทำให้ผู้หญิงมีสิทธิที่จะคุมกำเนิดได้ จนต่อมา 22 มกราคม 1973 ศาลสูงสุดสหรัฐประกาศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิทำแท้งอย่างถูกกฎหมาย

ในระหว่างนั้นยังถือเป็นช่วงเริ่มต้นของการจ่ายค่าจ้างที่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง เมื่อ 10 มิถุนายน 1963 ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี ลงชื่อรองรับกฎหมาย Equal Pay Act คือการให้ชายหญิงที่ทำงาน

ตำแหน่งเดียวกัน ในสถานที่เดียวกัน ได้รับค่าจ้างเท่ากัน ในปีถัดมา 2 กรกฎาคม 1964 ประธานาธิบดีลินดอน บี. จอห์นสัน ลงชื่อรองรับกฎหมายห้ามการจ้างงานที่อิงจากเชื้อชาติ ศาสนา และเพศกำเนิด

อีกหนึ่งพัฒนาการสำคัญในคลื่นลูกที่สองคือ วันที่ 30 มิถุนายน 1966 เบ็ตตี ฟรีดแมน นักเขียนและนักสตรีนิยมชาวอเมริกันเริ่มก่อตั้ง The National Organization for Women (NOW) หรือองค์กรเพื่อสตรีแห่งชาติ ที่ยังคงยืนหยัดต่อสู้เพื่อสตรีอเมริกันมาจนปัจจุบัน

“การเรียกร้องเพื่อให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระแสหลักของสังคมอเมริกัน คือการให้ทั้งสิทธิพิเศษ และมอบหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันกับผู้ชาย”

เบ็ตตี ฟรีดแมน, 1966

เบ็ตตี ฟรีดแมน ขณะกล่าวสุนทรพจน์ในปี 1966 และ ประธานาธิบดี จอห์น เอฟ. เคนเนดี

ขณะลงชื่อรองรับกฎหมาย Equal Pay Act ในปี 1963

1990s – 2000s คลื่นลูกที่ 3: ช่วงเวลาแห่งการให้ความสำคัญแก่สตรี ทั้งเรื่องสังคม เพศสภาพ ชนชั้นเชื้อชาติ และวัฒนธรรม โดยหลากหลายองค์กรในหลายประเทศเริ่มผลักดันให้ผู้คนมีความตระหนักเรื่องสตรี อันเป็นกุญแจสำคัญในการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกัน อาทิ รัฐสภาคองเกรสแห่งสหรัฐอเมริกาบังคับใช้พระราชบัญญัติความรุนแรงต่อสตรี (Violence Against Women Act) ในปี 1994 เพื่อดำเนินคดีแก่การใช้ความรุนแรงทุกชนิดต่อผู้หญิง หลังจากนั้นไม่นาน ปฏิญญาปักกิ่งได้ถูกประกาศใช้หลังการประชุมระดับโลกครั้งที่สี่ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 1995 โดยเป็นหลักการที่สร้างความเสมอภาคแก่ชายหญิง

และอีกหนึ่งสิ่งที่ควรคำนึงถึงควบคู่ไปกับความเสมอภาค คือ การใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะเกิดขึ้นทั้งในระดับครัวเรือนหรือระดับสังคม ในอดีตที่ผ่านมา สงครามและความรุนแรงได้ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงในหลากหลายทาง มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 1325 (UN Security Council Resolution 1325) จึงได้รับการรับรองเป็นเอกฉันท์โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2000 โดยมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่กำลังในด้านความมั่นคงและสันติภาพของผู้หญิง

ในปี 2006 Gulabi Gang (กุลาบี แก๊ง) คือหนึ่งในการเคลื่อนไหวใหญ่ของประเทศอินเดีย ในรัฐอุตตรประเทศ ด้วยสภาพสังคมที่ผู้หญิงขาดการศึกษา มีการใช้แรงงานเด็ก การบังคับเด็กให้แต่งงาน และการใช้ความรุนแรงในครอบครัว 'แก๊งสีชมพู' นี้จึงถูกก่อตั้งโดย Sampat Pal Devi นักเคลื่อนไหวชาวอินเดีย กุลาบี แก๊ง เป็นการรวมกลุ่มของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายในครัวเรือน ไม่ว่าจะ เป็น จากสามี พ่อ หรือพี่ชาย พวกเขาจะรวมตัวกัน โดยสวมใส่ชุดสีชมพู เพื่อฝึกฝนการป้องกันตนเอง

Gulabi Gang ในประเทศอินเดีย

2012 – ปัจจุบัน **คลื่นลูกที่ 4:** เป็นช่วงเวลาที่ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้นในด้านการงาน เช่น 24 มกราคม 2013 กองทัพสหรัฐฯ ยกเลิกคำสั่งที่ห้ามให้ผู้หญิงในกองทัพอยู่ในตำแหน่งการสู้รบ หรือ 26 กรกฎาคม 2016 ฮิลลารี คลินตัน เป็นสตรีคนแรกที่ได้รับการเสนอชื่อจากพรรคการเมืองใหญ่ในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ

และในขณะเดียวกัน การใช้โซเชียลมีเดียสามารถช่วยแพร่สะพัดข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางหลักในการเรียกร้องสิทธิสตรี ปัจจุบันมีการสร้างความเคลื่อนไหวผ่านโซเชียลมีเดียอย่างกว้างขวาง และการเกิดแคมเปญเพื่อผู้หญิง โดยเฉพาะ #MeToo เป็นแฮชแท็กที่ผู้หญิงจำนวนมากกล้าออกมาเปิดโปงเรื่องราวที่ตนเองถูกล่วงละเมิดทางเพศ นอกจากนี้ยังมีแฮชแท็กสำคัญอื่น ๆ เช่น #BringBackOurGirls #YesAllWomen #EverydaySexis #WomenShould #HeForShe #TimesUp และ #FeministFriday เป็นต้น

กระแส #MeToo ทำให้ผู้คนจำนวนมากออกมาเรียกร้องในเรื่องการคุกคามทางเพศ

Feminist ≠ Misogynist

“คนที่เกลียดผู้หญิงอาจไม่รู้ตัว แต่การกระทำของพวกเขามันฟ้อง” (Brogaard, 2015) กลุ่ม Misogynist (หมีส-ซ้อ-จิ-หนิสท) ที่แม้พวกเขาจะบอกว่า พวกเขาไม่ได้ต่อต้านผู้หญิง อีกทั้งยังเคารพความเท่าเทียมของทุกเพศ แต่มีหลายการกระทำที่สามารถบ่งบอกได้ว่าพวกเขากำลังเข้าข่าย Misogynist หรือ ‘บุคคลที่ต่อต้านผู้หญิง’

เมื่อ Feminist สนับสนุนให้ผู้หญิงได้แสดงศักยภาพ และมีความก้าวหน้าเทียบเท่ากับเพศชาย แต่คนอีกกลุ่มมักจะยึดเยียดความเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า อ่อนไหวกว่า และด้อยพลังอำนาจ เขาจะปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างไม่เท่าเทียม พร้อมจะแข่งขันและเกทับอย่างเต็มที่ เพื่อพยายามทำทุกวิถีทางให้ผู้หญิงรู้สึกเป็นทุกข์ จนอาจเกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงที่สุด อย่างการทำร้ายร่างกาย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการเจาะจงเฉพาะ Misogynist ที่เป็นเพศชาย แต่ในความเป็นจริง ผู้หญิงก็สามารถกดขี่ผู้หญิงด้วยกันเองได้เช่นกัน ซึ่งเป็นกรณีที่พบได้เห็นได้บ่อยครั้ง

ถึงแม้คำว่า Feminist หรือกลุ่มที่สนับสนุนสิทธิสตรีจะกำเนิดขึ้นและถูกใช้อย่างกว้างขวางมาหลายยุคสมัย แต่ในขณะเดียวกัน ขั้วตรงข้ามของ Feminist หรือ Misogynist ก็ถูกสร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายถึงแนวคิดที่แตกต่างจาก Feminist โดยสิ้นเชิง

คลื่นลูกที่ห้า?

“การใช้ความรุนแรงต่อสตรีเป็นปัญหาสำคัญ และยังขัดต่อหลักสิทธิสตรี จากการคำนวณพบว่า 1 ใน 3 ของผู้หญิงทั่วโลกเคยเผชิญกับการใช้ความรุนแรงทั้งทางกายและทางเพศ”

World Health Organization, 2017

“เราทราบกันดีว่าสังคมที่มีคุณภาพจะประกอบไปด้วยความคิดเห็นอันหลากหลาย แต่ผู้หญิงหลายล้านคนทั่วโลกกำลังถูกปิดปาก และถูกปิดกั้นศักยภาพ”

Phumzile Mlambo-Ngcuka (กรรมการบริหาร UN Women), 2018

ประชาชนเข้าร่วม Women's March อย่างคับคั่ง ในวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐฯ

ภาพโดย Aaron P. Bernstein/Getty Images, 2017

จากจำนวนคนทั่วโลกที่เข้าร่วมการประท้วงของสตรีในเดือนมีนาคม หรือ Women's March ในวันที่ 21 มกราคม 2017 กว่า 5 ล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนผู้ชุมนุมที่มากที่สุดนับตั้งแต่การประท้วงเพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของ สหรัฐฯ ในสงครามเวียดนามช่วง 1960s โดยเป้าหมายหลักของ Women's March คือ การสนับสนุนสิทธิมนุษยชน สิทธิสตรี สิทธิ LGBTQ และเสรีภาพในการนับถือศาสนา เหตุนี้จึงสามารถบ่งบอกได้ว่า ผู้คนเริ่มให้ความตระหนักถึงความเท่าเทียมของทุกเพศมากกว่าในอดีต ในส่วนของประเทศไทย ผู้หญิงเริ่มมีบทบาทหลังการปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475 ซึ่งทำให้สตรีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และสามารถสมัครรับเลือกตั้งได้ตั้งแต่นั้น และในปี พ.ศ. 2558 ได้เกิดพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ โดยหมายความถึงการกระทำอันไม่เป็นการแบ่งแยกเพศ กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ต่อทุกเพศ

แต่ในขณะเดียวกัน ยังมีผู้หญิงอีกจำนวนมากจากทั่วทุกมุมโลกกำลังเผชิญกับการถูกกีดกัน การถูกคุกคาม และพยายามดิ้นรนเพื่อเรียกร้องสิทธิเหล่านั้น แนวคิดสตรีนิยมจึงต้องดำเนินต่อไป จนอาจเกิดเป็นคลื่นลูกใหม่ ภายใต้สภาวะทางสังคมรูปแบบอื่น

***“แนวคิดสตรีนิยมสามารถมีนิยามที่หลากหลายและทับซ้อน
เพียงแค่เราพยายามลดช่องว่างระหว่างเฟมินิสต์ด้วยกันเอง”***

Roxanne Gay, 2014

คำว่า Feminism มีความหมายอย่างกว้างขวาง แต่ท้ายที่สุดแล้ว คำนี้จะสร้างความตื่นตัวให้แก่สังคมว่า ผู้หญิงต้องเผชิญกับความแบ่งแยกหลากหลายรูปแบบ เช่น การแข่งขัน ชนชั้นชาติพันธุ์ ศาสนา ความเหลื่อมล้ำ และมายาคติเรื่องเพศ ส่วนนักสตรีนิยมหรือ Feminist ก็เป็นส่วนสำคัญในการกระจายข้อมูลเหล่านี้ และผลักดันให้เป้าหมายสูงสุดของแนวคิดสตรีนิยมที่สั่งสมมาจากในอดีตจนถึงปัจจุบันสำเร็จจลุล่วง ซึ่งทุกคนสามารถสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศได้ในหลายทาง หนึ่งในนั้นคือ ‘การเป็น Feminist’

Tags: #Feminism #Feminist #WomenRight #Metoo

ที่มาข้อมูล:

- Britannica. (2016). National Woman Suffrage Association. from <http://https://www.britannica.com/topic/National-Woman-Suffrage-Association>
- Brogaard, B. (2015). 12 Ways to Spot a Misogynist. from <http://https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-mysteries-love/201502/12-ways-spot-misogynist>
- GULABI GANG. (n.d.). What We Do. from <http://https://gulabigang.in/>
- History.com. (2019). Feminism. from <http://https://www.history.com/topics/womens-history/feminism-womens-history>
- Miller, Z. (2020). When women got the right to vote in 25 places around the world. from <http://https://www.insider.com/when-women-around-the-world-got-the-right-to-vote-2019-2>
- UN Women. (2018). Women of the world, unite!. from <http://https://interactive.unwomen.org/multimedia/timeline/womenunite/en/index.html#/1960>
- World Health Organization. (2019). Maternal mortality. from <http://https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/maternal-mortality>

ที่มาภาพ:

- Aaron P. Bernstein/Getty Images, 2017 from* <https://www.npr.org/sections/codeswitch/2017/01/21/510859909/race-and-feminism-womens-march-recalls-the-touchy-history>
- Bettmann/Contributor/Getty Images, 2020 from* <https://www.insider.com/when-women-around-the-world-got-the-right-to-vote-2019-2>
- Ted S. Warren / associated press, 2018 from* <https://www.spokesman.com/stories/2019/mar/14/donors-team-up-to-expand-metoo-impact-in-the-work/>
- <http://https://gulabigang.in/>
- <http://www.blslibrary.com/2017/04/06/equal-pay/>
- <https://globalwomenshistory.com/2018/01/13/february-19-1963/>
- <https://www.newstatesman.com/2020/02/helen-lewis-difficult-women-history-feminism-fights>
- <https://iblog.dearbornschools.org/ulfersk/wp-content/uploads/sites/2964/2019/05/Reform-Movements-Notes.pdf>